

Beata Katarzyna Jędryka

Codzienne życie w Niepodległej

© Copyright by
Fundacja na rzecz Wspierania i Rozwoju Szkół Polonijnych
Instytut Polonistyki Stosowanej Wydział Polonistyki UW

Warszawa 2018

ISBN 978-83-953189-7-9

Autor

Beata Katarzyna Jędryka

Konsultacje metodyczne

Grzegorz Bąbiak

Redakcja

Dorota Andraka

Projekt okładki

Beata Katarzyna Jędryka, Andrzej Zawadzki

Skład i łamanie

Andrzej Zawadzki

Zdjęcia

stock.adobe.com/pl, Wikipedia, gazeta.pl,
umed.pl, onet.pl, toruntour.pl, culture.pl

Codzienne życie w Niepodległej

Beata Katarzyna Jędryka

Imię:

Szkoła:

Klasa:

INSTYTUT
POLONISTYKI
STOSOWANEJ

Informacje dla nauczycieli i rodziców

1

Książeczka adresowana jest do uczniów szkół polonijnych i służy przede wszystkim rozwijaniu umiejętności czytania, kiedy język polski jest językiem obcym lub językiem drugim.

2

Z książeczką dzieci mogą pracować razem z nauczycielem lub z rodzicami, ale także mogą robić to samodzielnie.

3

Czytanie książeczki oraz wykonywanie zadań trzeba dostosować do umiejętności językowych dziecka. Wszystko można zrobić w trakcie jednego wieczoru lub jednego weekendu. Pracę z tekstem także można rozłożyć w czasie – codziennie czytać wybrany fragment i rozwiązywać dołączone ćwiczenia.

4

Jeżeli nauczyciel lub rodzic decyduje się na wspólne czytanie, praca z tekstem powinna wyglądać następująco. **Krok pierwszy**, przyglądamy się obrazkowi, który jest po lewej stronie. Rozmawiamy z dzieckiem o tym, co widzi na fotografii. **Krok drugi**, czytamy tekst pod zdjęciem. Najpierw wyjaśniamy słowa, które są dla dziecka niezrozumiałe. Następnie czytamy tekst. Od samego początku warto, żeby dziecko zaczęło czytanie jako pierwsze. Jeżeli ma problem z odczytaniem tekstu, pomagamy mu. **Krok trzeci**, dziecko samodzielnie lub z naszą pomocą odpowiada na pytania umieszczone na końcu książeczki.

5

Po przeczytaniu całej książeczki utrwalamy słownictwo, analizując słowniczek obrazkowy.

Bibliografia

1. Dylewski Adam, *Polska niepodległa międzywojenna*, Bielsko-Biała 2018.
2. Kubiak Szymon, *Tramwajarze, pierwszy wieżowiec i marzenia o politechnice : międzywojenna architektura Jeżyc*, Poznań 2016.
3. Kunicki Kazimierz, *Polska międzywojenna*, Warszawa 2009.
4. Zaprutko-Janicka Aleksandra, *Międzywojnie od kuchni i bez mitologii : rozmowa z Aleksandrą Zaprutko-Janicką* w: *Gazeta Wyborcza*, 2017, nr 256, s. 8–9.

Zawieszenie broni 1918 rok. Źródło: Wikipedia.

11 listopada 1918 roku, w wagonie kolejowym we Francji, w lesie, podpisano rozejm pomiędzy państwami ententy a Cesarstwem Niemieckim. Oznaczało to koniec I wojny światowej. Trzy dni później w Polsce Rada Regencyjna zdecydowała się oddać władzę cywilną Józefowi Piłsudskiemu.

*Rok 1927. Kobiety agitujące w dniu wyborów na pl. Trzech Krzyży.
Źródło: gazeta.pl.*

Po siedemnastu dniach, 28 listopada Józef Piłsudski podpisał Dekret Naczelnika Państwa o ordynacji wyborczej. Od tej pory każdy polski obywatel mógł głosować. Nie ważne, czy był mężczyzną czy kobietą. Pierwsze wybory odbyły się 26 stycznia 1919 roku. Były to wybory do Sejmu Ustawodawczego.

Gimnazjum im. Stefana Batorego w Warszawie w 1927 roku. Źródło: Wikipedia.

W lutym 1919 roku Naczelnik Państwa ustanowił powszechny obowiązek bezpłatnej edukacji dla dzieci między 7 a 14 rokiem życia. Każde dziecko musiało skończyć siedmioklasową szkołę podstawową. Kilkanaście lat później wprowadzono czteroletnie gimnazjum i dwuletnie liceum.

Uniwersytet Medyczny w Łodzi w okresie międzywojennym. Źródło: umed.pl.

Jednym z najważniejszych zadań po odzyskaniu niepodległości była organizacja opieki zdrowotnej dla Polaków. Lekarze mogli leczyć w prywatnych gabinetach. Dla obywateli wprowadzono system ubezpieczeń zdrowotnych. Zaczęto otwierać szpitale i ośrodki zdrowia.

Hanna Konopacka na olimpiadzie w Amsterdamie. Źródło: Wikipedia.

W zdrowym ciele, zdrowy duch. Tak mówi polskie przysłowie. Dlatego tuż po odrodzeniu się państwa polskiego zaczęto popularyzować sport wśród jego mieszkańców. Największym powodzeniem cieszyła się piłka nożna oraz lekka atletyka. W 1928 roku na olimpiadzie Polka zdobyła złoty medal w rzucie dyskiem.

*Wakacje nad Bałtykiem w okresie międzywojennym.
Źródło: podróże. onet.pl*

Ważne zmiany dokonały się także w zarządzaniu czasem pracy. Uregulowano dzienny czas pracy i wprowadzono tzw. angielską sobotę. Był to skrócony dzień pracy. Od 1922 roku pracownicy mogli wyjeżdżać na wakacje od 8 do 30 dni. Długość urlopu zależała od zawodu i liczby przepracowanych lat.

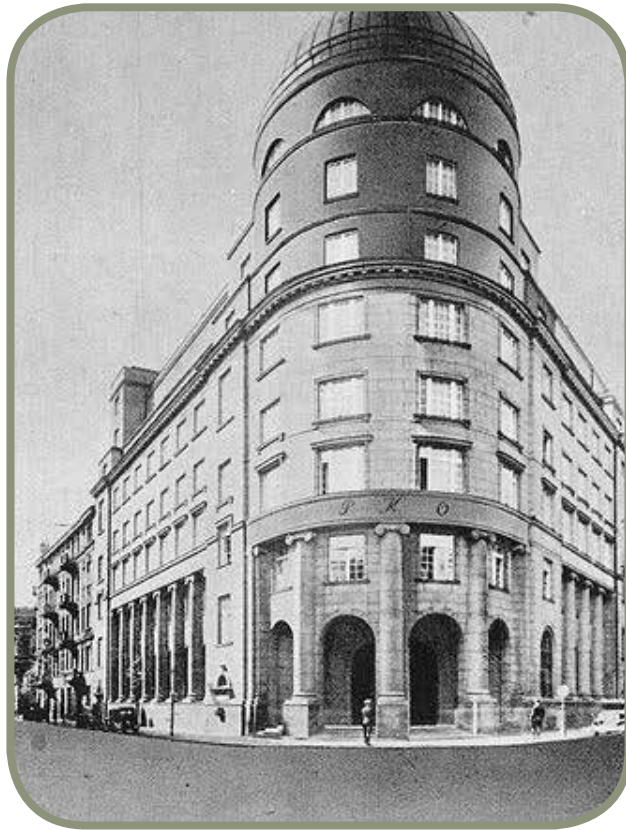
Turyści w Toruniu. Źródło: toruntour.pl

Mieszkańcy wolnej Polski spędzali swój wolny czas w różny sposób. Władzom państwa zależało na wyjazdach turystyczno-krajoznawczych. W 1934 roku wprowadzono ulgowe bilety kolejowe. Zaczęto rozbudowywać komunikację podmiejską. Promowano wyjazdy sobotnio-niedzielne.

Jedzenie zabierano w koszach piknikowych.

Na wyjazdy weekendowe zabierano ze sobą jedzenie. Jeżeli ktoś spędzał ten czas na wsi, mógł kupić jedzenie u gospodarzy. Na śniadania Polacy jedli pieczywo z masłem, jajka, sery i warzywa. Na obiad polecano zupę, a na drugie danie mięso z ziemniakami. Wieczorem, na kolację zazwyczaj były kanapki.

Gmach PKO w Warszawie z 1932 roku. Źródło: Wikipedia.

Nowa Polska potrzebowała nowych budynków. Budowano dworce kolejowe, które wyglądały jak dawne dworki szlacheckie. W miastach pojawiały się duże urzędy pocztowe i banki. Dzieci chodziły do przestronnych, jasnych i otoczonych zielenią szkół.

Źródło: cultur.pl.

Kobiety zaczęły interesować się modą. Projektanci chętnie sięgali po wzory ludowe i słowiańskie. Na materiałach pojawiały się motywy kwiatowe polskich polnych kwiatów oraz motywy regionalne. Nie tylko letnie ubrania miały ludowe inspiracje. Były one też na ubraniach zimowych.

Odpowiedz na pytania.

1. Kiedy zakończyła się I wojna światowa?
2. Komu powierzono władzę cywilną w Polsce?
3. Kiedy kobiety mogły pierwszy raz głosować w Polsce?
4. Ile klas miała szkoła podstawowa?
5. Gdzie mogli leczyć się obywatele polscy?
6. Jakie sporty najchętniej uprawiano w Polsce?
7. Na jak długie wakacje mogli pojechać Polacy?
8. Czym mogli Polacy pojechać na wakacje?

9. Co jedli obywatele podczas weekendów?
10. Jakie budynki zaczęto budować w Polsce?
11. Jak wyglądały szkoły w Polsce?
12. Jakie motywy można było zobaczyć na ubraniach?

ISBN 978-83-953189-7-9

© Copyright by
Fundacja na rzecz Wspierania i Rozwoju Szkół Polonijnych
Instytut Polonistyki Stosowanej Wydział Polonistyki UW

Warszawa 2018